

Sak nr.: 31/10

Møtedato: 23.08.10

Saksbehandler: Vidar Formo

Arkiv nr. 335.2

Søknad om seterrett og fjøs på Andortjønnseteren – Inger og Arnar Gåsmo

Hjemmel:

- Fjellogen § 18
- Seterforskriften § 6, 7 og 10

Saksdokumenter:

- Søknad om seterrett og oppsetting av fjøs på Andortjønnseteren, Inger og Arnar Gåsmo
- Tilleggsopplysninger/driftsplan til søknad om seterrett
- Avtale om beitebruk for storfe ved Andortjønnseteren
- Uttalelse til søknad om seterrett og fjøs fra Reindriftsforvaltningen i NT, Statskog SF og Snåsa kommune.
- Kart over Andortjønnseteren med inntegnet setervoll

Saksopplysninger:

Inger og Arnar Gåsmo er brukere av gården Gåsmo (35/1) og driver melk- og storfekjøttproduksjon. De søker om å få tilbake seterretten til Andortjønnseteren i Storåsen statsallmenning. Gården har fra gammelt av hatt seterrett på denne seteren, og den var i bruk fra Gåsmoen fram til 1924.

I 1999/2000 søkte Inger og Arnar Gåsmo om å få utvist beite til storfe ved Andortjønnseteren. Den gamle beiteretten hadde da falt i det fri, og beite måtte utvises på nytt. Etter en landbruksfaglig behovsvurdering fra Snåsa kommune og etter kunngjøring og høring utviste fjellstyret storfebeite til Gåsmoen ved Andortjønnseteren i 2000. Det ble opprettet en avtale mellom fjellstyret og Gåsmoen som avgrensner og regulerer beitebruken i området. Denne avtalen gjelder ut 2010, med rett til fornyelse hvis beite er benyttet.

På grunn av stor insektsplage for dyra på beite ønsket driverne i 2007 å sette opp husvære for dyra på den gamle setervollen. Behovet for husvære ble bekreftet av fjellstyre i sak 66/07, og saken ble videresendt Statskog. Etter dette har de etter avtale med Statskog fått rydde deler av setervollen og får ta i bruk dette tømmeret til oppsetting av sommerfjøs.

Det står i dag et skogshusvære på setervollen og dette huset leier de på åremål av Statskog.

I sin søknad om seterrett skriver Inger og Arnar Gåsmo at det i første omgang er aktuelt å ha ungdyr og sinakyr der. Etter hvert når neste generasjon overtar gårdsdrifta er det planer om setring på tradisjonelt vis, med melking, foredling og salg av matprodukter fra seterdrifta over sommeren. Det kan også være snakk om utleie av seterhuset (skogshusværet) i jakt slik det har blitt gjort tidligere.

Fjøset er planlagt som stavlaft med torvtak og har en størrelse på 35 m².

Denne saken må behandles som nyutvisning av seter, og det er da bestemmelsene i seterforskriften som gjelder. Søknaden er sendt på høring til Statskog, Luru reinbeitedistrikt, Reindriftsforvaltningen i NT og NTFK. Søknaden er også lagt ut på høring på fjellstyrets hjemmesider. Det er bedt om en landbruksfaglig behovsvurdering av søknaden fra Snåsa kommune.

Ved fristens utløp har fjellstyret mottatt følgende uttalelser:

Statskog mener at utvisning av setervoll tilsvarende tidligere utstrekning er uproblematisk. De mener det bør foreligge en mer konkret driftsplan for fremtidig bruk og i hvilket tidsperspektiv overdragelse og mer intensiv drift vil skje. De har ingen innvendinger mot oppsetting av sommerfjøs, og de ser for seg å inngå avtale med brukerne om overtakelse av skogshusvære som seterhus.

Reindriftsforvaltningen i NT beskriver reindriftas bruk av området, og mener at bruk av et begrenset område rundt setervollen til storfebeiting og tradisjonell setring sommerstid ikke vil komme i konflikt med reindrifta. De har heller ingen merknader til oppsetting av fjøs som omsøkt. De ber fjellstyre vurdere om de i samråd med søkerne og reinbeitedistriktet skal sette vilkår for setringen for å sikre at ikke oppstår framtidige konflikter mellom beitebrukerne i området.

Snåsa kommune gir en vurdering av gårdens ressurser og behov. De vil med bakgrunn i ressursgrunnlaget og ønske om etablering av seter som ny tilleggsnæring anse at Gåsmo har et berettiget behov for seter, og de vil anbefale at søknaden innvilges.

Vurdering:

Det er et krav for å få utvist seter at behovet blir dokumentert, for eksempel ved en driftsplan. Det er også et vilkår for å få utvist seter at det kan skje uten vesentlig skade for andre bruksretter, herunder reindrifta, og for skogen i området. Fjellstyret skal vurdere formålet med utvisninga opp mot det jordbruksmessige behovet eiendommen har og "tida og tilhøva" sett i sammenheng med situasjonen i bygda. Utgangspunktet for fjellstyret sine vurderinger må være om den som har bruksrett har reelt behov for seter.

Søkerne har beskrevet behovet og planene framover i tilleggsopplysninger til søknaden, og saksbehandler har også fått mer informasjon om planene over telefon. Det er her planer om det man kan kalle tradisjonell setring, med ungdyr på beite og melking og foredling/salg av melkeprodukter fra seteren under setersesongen sommerstid. Man kan forvente at seterhuset blir utleid til overnatting i jakta slik det har blitt i flere år. Med den bygningsmassen som står i dag er det ikke aktuelt å tilby overnatting/seteropplevelser utover dette. Dagens drivere av Gåsmo er begge passert 60 år, og en kan forvente et generasjonsskifte om ikke alt for mange år.

Som landbruksmyndighetene i kommunen beskriver, så har gården behov for seter og det er en ønsket utvikling at utmarksressursene tas i bruk til å etablere tilleggsnæringer til gårdene.

Som Reindriftsagronomen skriver så er det viktig at partene er enige om omfanget av seterdrifta på forhånd slik at en unngår konflikter mellom de ulike beitebrukerne framover. Dersom brukerne av Andortjønnsseteren ønsker å utvide tilbudet og omfanget av seterdrifta

utover de planene som nå er beskrevet, kan en forvente at det medfører utvidelse eller nye behov for bygninger (eks. serveringsbygg, overnattingshus). Det vil i den forbindelse være viktig med en god dialog mellom alle partene.

Seterutvisningen omfatter rett til å drive seter i tråd med utvisningen, tomt til nødvendige hus og et avgrenset areal til setervoll. Statskog opplyser at de vil la brukerne overta skoghusvære til seterhus. Det er behov for fjøs både for beskyttelse mot insekter og melking, og det settes opp på vollen med plassering i samråd med fjellstyret og Statskog. Brukerne har avtale med Statskog om å rydde den deler av den gamle setervollen for å bruke som beite, ca 7 da.

Det er naturlig å legge det tidligere utviste beitearealet for storfe til seteren, men at de vilkår som gjelder for bruk av området og som er beskrevet i avtalen fortsatt gjelder (med unntak av krav om fornying etter 10 år).

Forslag til vedtak:

Snåsa fjellstyre viser ut Andortjønnseteren i Storåsen statsallmenning til Gåsno gnr 35 bnr 1. Utvisningen er gjort under følgende vilkår:

- Statskog overdrar skoghusvære på setervollen til seterhus for brukerne. Denne overdragelsen skjer etter nærmere avtale mellom brukerne og Statskog.
- Det gis tillatelse til oppføring av fjøs på setervollen som omsøkt. Plassering av fjøset skal skje i samråd med Statskog og fjellstyret.
- Til seteren inngår en setervoll på ca. 7 da som kan ryddes til beite etter nærmere avtale med Statskog. Setervollen avgrenses på kart. Setervollen kan inngjerdes etter nærmere avtale med Statskog
- Tidligere utvist beite for storfe for eiendommen Gåsno legges til seteren som beiteareal, med de avgrensninger og bestemmelser som er beskrevet i beiteavtalen. Avtalen trengs da ikke å fornyes hvert 10. år, men den følger eiendommens bruk av seteren.
- Grunnlaget for utvisningen er tradisjonell seterdrift i sommersesongen med ungdyrbeite og melking.
- Eventuell videreutvikling av omfanget av seterdriften som tileggsnæring til eiendommen, f.eks mot småskala turistvirksomhet, skal skje etter avtale med fjellstyret for å ivareta hensynet til andre bruksretter i området.

Styrets behandling:

Saken ble grundig gjennomgått og diskutert. Følgende forslag ble framsatt:

Asbjørn Flaas: Ønsket et eget punkt om at brukerne må framlegge en mer konkret framdriftsplan for seteren de første 5 år.

Tone Våg: Ønsket dato i vedtaket på beiteavtalen det refereres til, og justeringer av teksten i siste punkt.

Begge forslag ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Snåsa fjellstyre viser ut Andortjønnseteren i Storåsen statsallmenning til Gåsno gnr 35 bnr 1. Utvisningen er gjort under følgende vilkår:

- Brukerne må framlegge en mer konkret framdriftsplan for seteren for de første 5 år.
- Statskog overdrar skoghusvære på setervollen til seterhus for brukerne. Denne overdragelsen skjer etter nærmere avtale mellom brukerne og Statskog.
- Det gis tillatelse til oppføring av fjøs på setervollen som omsøkt. Plassering av fjøset skal skje i samråd med Statskog og fjellstyret.
- Til seteren inngår en setervoll på ca. 7 da som kan ryddes til beite etter nærmere avtale med Statskog. Setervollen avgrenses på kart. Setervollen kan inngjerdes etter nærmere avtale med Statskog
- Tidligere utvist beite for storfe for eiendommen Gåsno legges til seteren som beiteareal, med de avgrensninger og bestemmelser som er beskrevet i beiteavtalen av 18.5.2000. Avtalen trengs da ikke å fornyes hvert 10. år, men den følger eiendommens bruk av seteren.
- Grunnlaget for utvisningen er tradisjonell seterdrift i sommersesongen med ungdyrbeite og melking.
- Eventuell videreutvikling av seterdriften skal skje etter avtale med fjellstyret for å ivareta hensynet til andre bruksretter i området.

Vedtaket kan iflg. § 28 i Forvaltningsloven, påklages. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes Snåsa fjellstyre innen 3 uker fra mottak av dette vedtak. Parter har rett til innsyn i sakens dokumenter jfr. Forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Snåsa den 25.8.2010

Vidar Formo

Fjellopsyn/daglig leder